

ستاره‌های بیدار هوایی

| جلد دوم |

| زندگی‌نامه، خاطرات و تصاویری از خلبانان سال‌های دفاع مقدس |

| امیر سرتیپ ۲ خلبان دکتر احمد مهرنیا |

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)

ادبیات و هنر مقاومت

ستاره‌های نبرد هوایی

جلد دوم

طراح جلد: محراب اسد خانی

چاپ، صحافی و لیتوگرافی: واژه پرداز اندیشه-چاپ اندیشه
چاپ اول: ۱۳۹۳
شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۷۵-۶۸۹-۴
قیمت: ۲۴۹۰۰ تومان
نقل و چاپ نوشته‌ها و هر گونه اجرا منوط به اجازه رسمی از حوزه
هنر استان تهران است.

نویسنده: مهرنیا، احمد، ۱۳۴۴ -
موضوع: ستاره‌های نبرد هوایی؛
(زندگی‌نامه، خاطرات و تصاویری از خلبانان سال‌های
دفاع مقدس). احمد مهرنیا؛ [برای] دفتر ادبیات و
هنر استان تهران، حوزه هنری استان تبلیغات اسلامی. [م]
مشخصات نشر: شرکت انتشارات سوره مهر،
۱۳۹۰ -
مشخصات ظاهری: جلد، مصور، جدوا، عکس، ۵۴۰ ص
شابک: ج. ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۱۷۵-۶۰۰-۱۳۹۰-۲
ج. ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۱۷۵-۶۸۹-۴-۱۳۹۰-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: ج. ۲ (چاپ اول: ۱۳۹۲).
عنوان دیگر: زندگی‌نامه، خاطرات تصاویری از
خلبانان سال‌های دفاع مقدس.
موضوع: خلبان‌های نظامی - ایران - خاطرات
موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۶۷ -
خاطرات
شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی. حوزه هنری.
دفتر ادبیات و هنر مقاومت
شناسه افزوده: شرکت انتشارات سوره مهر
رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ س ۲ ۸۴/م ۱۶۲۸ DSR
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲۲
شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۸۴۱۱۱

نشانی: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت، پلاک ۲۳
۱۵۸۱۵۱۱۴۴
تلفن: ۶۱۹۴۲
تلفن مرکز بخش: (پنج خط) ۶۶۴۶۰۹۹۳ فکس: ۶۶۴۶۹۹۵۱
www.sooremehr.ir

فهرست

پیشگفتار ۱۱

- ۱۵ آقامیری، صدرا (۱۳۲۶ هـ.ش. اراک)
- ۲۳ آملی، سید حسن (۱۳۲۹ هـ.ش. قصر شیرین)
- ۳۳ احمدی، محمدالحسین (۱۳۳۳ هـ.ش. آبادان)
- ۴۱ آملی، محمدداود (۱۳۳۱ هـ.ش. یزد)
- ۵۳ اشکان، ملامعلی (۱۳۳۱ هـ.ش. تربت حیدریه)
- ۶۳ اقباله‌نوا، محمد (۱۳۳۲ هـ.ش. تهران)
- ۷۱ انقطاع، جهانگیر (۱۳۰۰ هـ.ش. آمل - ۱۳۶۱)
- ۸۳ اوشال، سید جمشید (۱۳۳۲ هـ.ش. تهران)
- ۹۵ ایزدی‌فر، ناصر (۱۳۰۳ هـ.ش. تبریز)
- ۱۰۰ بهنیا، علی‌اصغر (۱۳۲۹ هـ.ش. کرمانشاه - ۱۳۶۸)
- ۱۰۱ پورفرزانه، محمدرحیم (۱۳۳۱ هـ.ش. قزوین)
- ۱۱۱ جعفری‌طرثی، محمد (۱۳۲۳ هـ.ش. نطنز)
- ۱۳۳ حائری، اسدالله (۱۳۲۶ هـ.ش. مشهد)
- ۱۴۳ حقگو، احمد (۱۳۳۳ هـ.ش. بوشهر - ۱۳۹۰)

- ۱۵۵ حیدری، سرشاد (۱۳۳۱ هـ.ش. تهران)
- ۱۶۳ خسروی نسب، محمد (۱۳۳۱ هـ.ش. دامغان)
- ۱۷۳ خلیلی، حسین (۱۳۳۵ هـ.ش. ورامین)
- ۱۸۷ دهقان پارچینی، پرویز (۱۳۳۲ هـ.ش. تهران)
- ۱۹۵ دهنادی، علی (۱۳۲۰ هـ.ش. تهران)
- ۲۰۵ رضایی، پرویز (۱۳۳۵ هـ.ش. خرم‌آباد)
- ۲۱۵ رمضان میمی، عباس (۱۳۳۱ هـ.ش. تهران)
- ۲۲۳ زند کریمی، محمد حسن (۱۳۲۵ هـ.ش. خرم‌آباد)
- ۲۲۷ سعیدی، ... (۱۳۳۱ هـ.ش. گرمسار)
- ۲۴۷ شریف‌نیا، حجی ... (۱۳۳۱ هـ.ش. ایلام)
- ۲۵۹ شیرازی، غلامعلی (۱۳۳۱ هـ.ش. خوی)
- ۲۷۳ طالبیان، سید جعفر (۱۳۳۰ هـ.ش. ...)
- ۲۸۳ طلاچیان، محمود (۱۳۳۲ هـ.ش. ...)
- ۲۹۱ عبدوس، یدالله (۱۳۲۸ هـ.ش. ...)
- ۳۰۱ عبیری، ابوالقاسم (۱۳۳۱ هـ.ش. گلپایگان)
- ۳۱۵ عتیقه چی، محمد (۱۳۲۸ هـ.ش. تهران)
- ۳۲۹ عطایی، محمدرضا (۱۳۲۴ هـ.ش. همدان)
- ۳۴۳ علی‌بالازاده، صمد (۱۳۳۲ هـ.ش. اردبیل)

- ۳۵۵ عمرانی، ماشاءالله (۱۳۱۷ هـ.ش. کرمان)
- ۳۶۵ غفاری گرکانی، خسرو (۱۳۲۷ هـ.ش. تهران)
- ۳۷۳ فخار، ابراهیم (۱۳۲۹ هـ.ش. تهران)
- ۳۸۳ فرخ سرشت، محمد (۱۳۲۲ هـ.ش. قزوین)
- ۳۹۳ رسیابی، فرج الله (۱۳۲۵ هـ.ش. لولسان)
- ۴۰۳ ساسانی، انسیاب (۱۳۳۲ هـ.ش. تهران)
- ۴۱۳ قنبری، ریججه، تقی (۱۳۳۵ هـ.ش. اصفهان)
- ۴۲۵ کاشانی فرزند عبدالله (۱۳۳۰ هـ.ش. بوئین زهرا)
- ۴۳۵ کلاتری دهقی، علی محمد (۱۳۳۰ هـ.ش. اصفهان)
- ۴۴۵ کوشش، مهدی (۱۳۳۰ هـ.ش. کرمان)
- ۴۵۵ مرادی، پرویز (۱۳۲۹ هـ.ش. لولسان)
- ۴۶۵ مسبوق، محمد (۱۳۲۹ هـ.ش. اصفهان)
- ۴۷۰ مشیری، سیاوش (۱۳۳۲ هـ.ش. تهران)
- ۴۷۰ مطلق مجد، علی اصغر (۱۳۲۴ هـ.ش. تهران)
- ۴۷۰ میرزایی، حسن (۱۳۳۸ هـ.ش. تهران)
- ۵۰۵ نبی پور حقیقی، سید مصطفی (۱۳۲۴ هـ.ش. شیراز)
- ۵۱۵ هادیان، سلیمان (۱۳۳۲ هـ.ش. لولسان)
- ۵۲۵ هاشمی، علی اصغر (۱۳۳۷ هـ.ش. قزوین)

پیشگفتار

سپاس از خداوندی که این را که فرصتی فراهم آورد تا بتوانم جلد دوم کتاب ستاره‌های نبرد هوایی را تقدیم تاریخ و ملت بزرگ ایران و علاقه‌مندان مطالعه تاریخ ایران باغ مقدس کنم. باز خورده‌های رسیده از کتاب حملة هوایی به اول جلد دوم ستاره‌های نبرد هوایی، بیانگر استقبال خوب مخاطبان عام و خاص از کتاب مرتبط با نیروی هوایی بود. این استقبال عزم من و دیگر همکاران را برای حضور در این صحنه که خود ادامه نبرد محسوب می‌شود، جرم نبرد کرد.

ارائه کتابی تلفیقی از زندگی‌نامه و خاطرات همراه با تصاویر، شاید کاری ساختارشکنانه و نو بود که توجه برتری را به خود جلب کرد و انتقاد بعضی دیگر را برانگیخت. بخش نام کتاب که سندی است مرجع و مورد وثوق خواص، از دید گروهی از متخصصان فن باید در قالب یک کتاب مستقل به بازار عرضه می‌شد. با این سبب میلی سبب شد هر دو بخش در یک کتاب گنجانده شود که خوشبختانه پس از ارائه، نظرات مثبت را به خود جلب کرد. گرچه امیدوارم با افزایش تعداد نفراتی که امکان درج مطالبشان در کتاب میسر باشد، روزی بتوان این دو بخش را از یکدیگر تفکیک و در قالب دو کتاب تقدیم مخاطبان کرد.

از خداوند متعال خواهانم شرایطی فراهم کند تا بتوانم با گردآوری و تنظیم و تدوین اطلاعات مربوط به شهدای عرصه نبرد هوایی، دین

خود را به این عزیزان که با ایثار جان خود حیثیت مرگ را به بازی گرفتند و مظهر پیروزی خون بر شمشیر در عصر حاضر شدند، ادا کنم و سهم بیشتری از کتاب را به ایشان اختصاص دهم. البته این مهم، در مرحله اول، همکاری خانواده این ستاره‌های بی‌بدیل را می‌طلبد و سپس مشارکت سازمان‌های مربوطه و دوستان و همکاران نزدیک آنان را. در ادامه لازم است به چند نکته درباره کتاب اشاره کنم تا هم ذهن شما را روشن کند و هم به سؤالاتی که با مطالعه جلد اول پیش می‌آید، پاسخ داده شود. اول اینکه در نوشتن سرگذشت‌ها سعی شد تا نام‌ها و درجه‌های افراد با زمان واقعه همخوانی داشته باشد. مثلاً، در باب‌های همدان، قبل از انقلاب «شاهرخی» بوده که بعد از شهادت خلبان همدان، به «نورّه» تغییر پیدا کرده است. یا پایگاه‌های مهرآباد، شیراز، و اسفراین از تغییراتی، که در ساختار سازمانی آنها داده شده، منطقه هوایی همدان است. از این رو، از این اماکن چنانچه وقایع پیش از منطقه شدن این اماکن رخ داده باشد، با عنوان پایگاه هوایی مهرآباد، شیراز، و اسفراین یاد کرده‌ام و بعد از منطقه شدن، با عنوان منطقه هوایی مهرآباد، شهید پرواز، و شهید بابایی.

مورد دوم، نحوه آموزش دانشجویان خلبان در امریکا است. دانشجویان سال‌های متمادی برای فارغ‌التحصیلی باید دوره جت مافوق صوت تی-۳۸ را با موفقیت پشت سر می‌کنند. در غیر این صورت، نمی‌توانستند نشان خلبانی دریافت کنند. این دوره با «تی-۳۸» معروف بودند. از آنجا که هزینه زیادی برای این دوره می‌شد، صرف می‌شد و در صورت و اخوردگی دیگر امکان خلبانی نمی‌شدند، تصمیم بر این شد قرارداد آموزش به این شکل تنظیم شود که تمامی دانشجویان در خاتمه آموزش پرواز با جت تی-۳۷ به دریافت نشان و

1. Under Graduated Pilot Training (UPT).

درجهٔ افسری مفتخر شوند و کسانی که نتوانند دورهٔ جت مافوق صوت را به انتها برسانند، برای پرواز با هواپیماهای ترابری نیرو در نظر گرفته شوند. بنابراین، نام این دوره به «اس. ای. پی. تی» تغییر یافت. سوم اینکه، خاطرات ذکر شده تا حد امکان با اطلاعات موجود همخوانی دارد. اما به هر حال، پس از گذشت سه تا چهار دهه از جنگ، ممکن است خاطرات در ذهن راوی مخدوش شده باشد و موردی دقیقاً منطبق با واقعیت نباشد. بنابراین، ضمن آنکه آرزو دارم سازمان‌هایی چون حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس، هیئت معارف جنگ شهید سپهبد یادگار، عقیدتی-سیاسی اجا، حوزهٔ هنری دفاع مقدس، روایت فتح و ... و همتا علاقه‌مند، به تحقیق و بسط و گسترش خاطرات ارائه‌شده بپردازند، مسئولیت هرگونه تناقض احتمالی متوجه راوی خاطره است.

در پایان ضمن سپاسگشایی از همهٔ کسانی که در این اثر یاری‌ام کردند، امیدوارم خوانندگان عزیز در مطالعهٔ این اثر لذت ببرند و توفیقی حاصل آید تا در اسرع وقت جلد سوم کتاب ستاره‌های نبرد هوایی که آن هم شامل زندگی‌نامه و خاطرات این پنج‌جانب خلبان نظامی حاضر و مؤثر در سال‌های دفاع مقدس است، به دست شما آراسته شود. تلفن همراه ۳۳۵۹۳۵۴ ۰۹۱۲ و آدرس پست الکترونیکی Amehrnia@yahoo.com به ارائهٔ نظرات و پیشنهادات برای کتاب‌های منتشر شدهٔ مؤلف اختصاص داده شده است.

من الله توفیق، سر‌تیب‌دوم خلبان بازنشسته، دکتر احمد مهربان

1. Student Assistance Program Training (SATP).